

# Lærervejledning

I alle forløb i fortælle.dk er der mulighed for især at arbejde med

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Mange fortællinger kan stå alene og give eleverne en æstetisk oplevelse. En efterfølgende klassesamtale kan runde oplevelsen og forståelsen af.

I alle forløbene med opgaver skal eleverne have en forforståelse for den tekst, de skal høre, de skal arbejde med teksten, og de skal reflektere over, hvad de har lært.

Forforståelse gives ud fra en fællessamtale om billedark/introark. Eleverne kan selv finde flere oplysninger.

Forløbene kan anvendes i uddrag eller i deres helhed, fx

- 2-4 lektioner (Indskoling)
- 2-6 lektioner (Mellemtrin)
- 2-8 lektioner (Udskoling)

På alle klassetrin skal eleverne arbejde med de 4 kompetenceområder og de tilhørende kompetencemål

- Læsning
- Fremstilling
- Fortolkning
- Kommunikation

Færdigheds- og vidensområderne giver retning på arbejdet (obligatorisk), og færdigheds- og vidensmålene giver inspiration til arbejdet (vejledende).

Ofte består et undervisningsforløb af stof fra flere forskellige områder.

Da fortælle.dk bygger på mundtlige fortællinger, vil det være naturligt at lægge fokus på netop dette område.

Hvad er det, den mundtlige fortælling kan?

Hvad kan eleverne lære af at arbejde med?

- Mundtlig fremstilling
- Kropssprog
- Fortolkning

Eleverne vil opleve fortællere, der med deres mundtlige fremstillinger, brug af kropssprog og stemme lægger deres forståelse og fortolkning ind i fortællingerne.

Det kan eleverne lade sig inspirere af, når de skal læse op, fortælle og fortolke.

# De tre små mænd i skoven

## Mellemtrin (5.-6. klasse)

Målet med at arbejde med *De tre mænd* er at forstå de grundlæggende træk ved et folkeeventyr og kende nogle af eventyrets virkemidler, fx 3-talsloven. Målet er også at bearbejde emner som misundelse og jalousi. Eleverne skal desuden stille skarpt på rollefordelingen i eventyret vha. aktantmodellen, og de skal iagttage fortællerens kropssprog for selv at blive bevidste om, hvordan krop og stemme kan bruges. De skal også kunne visualisere deres forståelse af eventyret ved at bearbejde det kreativt.

I forhold til Fælles Mål vil det især være nedenstående, der kommer i spil.

**Fortolkning** (Oplevelse og indlevelse, Undersøgelse, Fortolkning, Vurdering)

Eleven kan forholde sig til almene temaer gennem systematisk undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

**Kommunikation** (Krop og drama, Sproglig bevidsthed)

Eleven kan kommunikere med bevidsthed om sprogets funktion i overskuelige formelle og sociale situationer.

**MÅL**

Du kan få styr på handlingen i et folkeeventyr.

Du kan forklare, hvad magiske tal er.

Du kan udfylde aktantmodellen og forklare den.

Du kan udtrykke dig kreativt.

## Tidsforbrug: 2-6 lektioner

## Aktivitet

Til læreren	Elevaktivitet
Eleverne starter med en fortælleøvelse, der skal vise, hvad der sker, når en fortælling går fra mund til mund. Øvelsen slutter med, at den elev, der sidst har modtaget fortællingen, fortæller sin version, hvorefter den første version læses op.	Fortælleøvelse
Eleverne får en kort baggrundsviden om Brødrene Grimm og forskellen på folkeeventyr og kunsteventyr. Billedet til venstre bruges som teaser til eventyret og temaet: misundelse	<b>Introark</b> Samtale om introarket.
Eleverne lytter 1. gang til eventyret. De skal tage noter, fordi de skal huske så mange detaljer som muligt fra fortællingen.	Lyt til fortællingen 1. gang. Tag noter til handlingen.
Efter 1. lytning skal eleverne lave Quiz og byt for at få helt styr på handlingen i eventyret. Som afslutning på øvelsen kan spørgsmålene lægges i den rigtige rækkefølge, og/eller der kan laves en konkurrence med 2 hold. Læreren læser Quiz og byt-spørgsmålene op. Holdene svarer på skift. 1 point for rigtigt svar. Hvis hold 1 ikke kan svare, får hold 2 muligheden. Hvis ingen kan svare, får ingen point.	<b>Quiz og byt</b> Nu får I et spørgsmål hver. Gå først rundt imellem hinanden, gå så sammen to og to og stil jeres spørgsmål til hinanden. Når I er blevet enige om svarene, bytter I kort og finder en ny makker.
Klassesamtale om handling og tolkning af eventyret.	
Eleverne lytter 2. gang til eventyret. De skal skrive noter til de steder, hvor tallet 3 indgår.	<b>Magiske tal</b> Skriv noter til de steder, hvor eventyret bruger det magiske tal 3.
Gennemgå aktantmodellen	<b>Aktantmodellen</b> Udfyld aktantmodellen.
Eleverne laver en for- og bagside til en tænkt udgivelse af eventyret som billedbog/graphic novel.	<b>Billedbog/Graphic novel</b> Lav en forside og en bagside.
Afsluttende refleksion.	<b>Refleksion</b> Udfyld refleksionsarket.

De tre små mænd i skoven

### Eventyr om skrubtudsen - lærerark

Eleverne deles i 4-6 grupper. Læreren fortæller det lille eventyr for én elev i hver gruppe. Eleverne fortæller historien videre i deres gruppe. Næste, der har hørt historien, fortæller den videre og sådan fortsætter det, indtil alle har fået historien fortalt. Den sidste fra hver gruppe fortæller for hele klassen.

Denne øvelse skal vise, hvad der sker med et folkeeventyr, når det bliver fortalt fra mund til mund.

En lille pige, som hverken havde far eller mor, sad en dag ved byens mur og spandt. Da kom en skrubtudse kravlende ud af en revne i muren, og i en fart bredte hun sit blå silketørklæde ud ved siden af sig. Sådan et holder tudserne så meget af at gå på. Da skrubtudsen så det, vendte den om og kom tilbage med en lille guldkrone, som den lagde på tørklædet, og så kravlede den bort igen. Pigen tog kronen, den lyste og skinnede og var af det fineste, spundne guld. Kort tid efter kom tudsen igen, men da den ikke så kronen, kravlede den hen til væggen og slog i sin sorg hovedet imod den, så længe den havde kræfter til det, og til sidst faldt den død om. Hvis den lille pige havde ladet kronen ligge, havde skrubtudsen nok bragt hende flere smukke ting fra sin hule.

[https://www.grimmstories.com/da/grimm\\_eventyr/eventyr\\_om\\_skrubtudsen](https://www.grimmstories.com/da/grimm_eventyr/eventyr_om_skrubtudsen)

# De tre små mænd i skoven

## Introark

Misundelse er en negativ følelse, men en følelse som mange mennesker kender i forskellige situationer.

Det kan være misundelse over en anden persons

- udseende
- væremåde
- held
- tøj
- karakterer
- kæreste

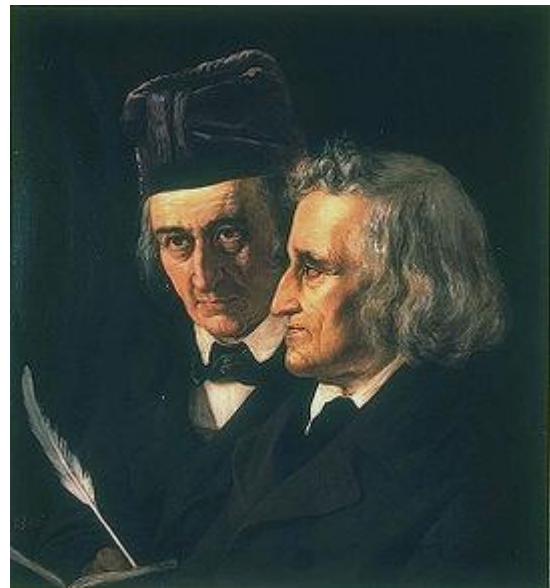
Der kan være en, der er dygtigere end en selv, har fået noget, som man selv ønsker sig etc.

I *De tre mænd i skoven* er det stedmoren og steddatteren, der bliver misundelige.



[www.grimmstories.com](http://www.grimmstories.com)

Brødrene Grimm samlede og udgav eventyr fra 1812-1815



Maleri af Brødrene Grimm

Diskuter i klassen, om I har prøvet at være misundelige?

## De tre små mænd i skoven

### Quiz og byt - lærerark

Klip kortene ud.

Hver elev får et spørgsmål. Eleverne går rundt imellem hinanden, går sammen to og to og stiller deres spørgsmål til hinanden. Når de er blevet enige om svarene, bytter de kort og finder en ny makker.

Øvelsen kan evt. afsluttes ved, at alle kort bliver lagt i kronologisk orden.

Hvad skete der for en mand?	Hvad skete der for en kone?	Hvem ville konen gerne giftes med?	Hvad ville konen give mandens datter lov til?
Hvordan ville konen gøre forskel på de to døtre?	Hvordan var prøven med gummistøvlen med hul i?	Hvordan kunne de to piger bade 2. dag efter brylluppet?	Hvordan kunne de to piger bade 3. dag efter brylluppet?
Hvad skulle steddatteren gøre ude i vinterskoven?	Hvilken kjole havde stedmoren lavet til sin steddatter?	Hvem mødte steddatteren ude i skoven?	Hvad gør steddatteren med sit tørre brød?
Hvad skulle steddatteren gøre for de tre små mænd	Hvad fandt steddatteren, da hun fejede foran de tre små mænds hoveddør?	Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 1. lille mand give?	Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 2. lille mand give?
Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 3. lille mand give?	Hvad fik konens egen datter med ud i skoven?	Hvad gør konens egen datter med sin mad hjemme hos de tre mænd?	Fejer konens egen datter foran de tre små mænds hoveddør?
Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 1. lille mand give?	Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 2. lille mand give?	Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 3. lille mand give?	Hvad skal steddatteren gøre med et garnnøgle?
Hvad spørger kongen om, da han ser, hvor smuk steddatteren er?	Hvilket køretøj kørte kongen i?	Hvad skete der efter et år på slottet?	Hvad gør stedmoren og steddatteren ved dronningen?
Hvad bildte stedmoren kongen ind?	Hvilket dyr var steddatteren blevet forvandlet til?	Kokkedrengen skal hente kongen. Hvorfor?	Hvilken straf fik stedmoren og steddatteren?

## De tre små mænd i skoven

### Quiz og byt - lærerark

Spørgsmål og de rigtige svar.

Hver elev får et spørgsmål. Eleverne går rundt imellem hinanden, går sammen to og to og stiller deres spørgsmål til hinanden. Når de er blevet enige om svarene, bytter de kort, og finder en ny makker.

Øvelsen kan evt. afsluttes ved, at alle kort bliver lagt i kronologisk orden.

Hvad skete der for en mand?	Hvad skete der for en kone?	Hvem ville konen gerne giftes med?	Hvad ville konen give mandens datter lov til?
Hans kone døde	Hendes mand døde	Manden, hvis kone døde	At vaske sig i mælk og drikke vin
Hvordan ville konen gøre forskel på de to døtre?	Hvordan var prøven med gummistøvlen med hul i?	Hvordan kunne de to piger bade 2. dag efter brylluppet?	Hvordan kunne de to piger bade 3. dag efter brylluppet?
Mælk/vin Vand/vand	Vandet løb ud – NEJ Vandet løb ikke ud - JA	Vand til begge	Mælk/vin - egen datter Vand/vand - steddatter
Hvad skulle steddatteren gøre ude i vinterskoven?	Hvilken kjole havde stedmoren lavet til sin steddatter?	Hvem mødte steddatteren ude i skoven?	Hvad gør steddatteren med sit tørre brød?
Finde jordbær	En kjole af avispapir	3 små mænd	Deler det med de tre små mænd
Hvad skulle steddatteren gøre for de tre små mænd	Hvad fandt steddatteren, da hun fejede foran de tre små mænds hoveddør?	Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 1. lille mand give?	Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 2. lille mand give?
Feje uden for døren	Jordbær	Guldstykker	Blive smukkere
Steddatteren var sød og hjælpsom. Hvilken belønning ville den 3. lille mand give?	Hvad fik konens egen datter med ud i skoven?	Hvad gør konens egen datter med sin mad hjemme hos de tre mænd?	Fejer konens egen datter foran de tre små mænds hoveddør?
Giftes med en konge	En stor tyk frakke/pels og masser af mad (kager og smørrebrød)	Spiser den uden at dele	Nej, det vil hun ikke
Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 1. lille mand give?	Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 2. lille mand give?	Konens datter var sur og ond. Hvilken straf ville den 3. lille mand give?	Hvad skal steddatteren gøre med et garnnøgler?
Blive grimmere dag for dag	Skrubtudser ud af munden på hende	Hun skulle få en voldsom død	Slå hul i isen på en sø og vaske det i iskoldt vand
Hvad spørger kongen om, da han ser, hvor smuk steddatteren er?	Hvilket køretøj kørte kongen i?	Hvad skete der efter et år på slottet?	Hvad gør stedmoren og steddatteren ved dronningen?
Vil du være min dronning?	En karet	Dronningen føder en søn	Smider hende i floden.
Hvad bildte stedmoren kongen ind?	Hvilket dyr var steddatteren blevet forvandlet til?	Kokkedrengen skal hente kongen. Hvorfor?	Hvilken straf fik stedmoren og steddatteren?
At dronningen var syg og havde feber	En and	Kongen skal svinge sit sværd 3 gange over anden	Smidt i en tønne med spidse søm, trillet ned ad en bakke og i vandet

De tre små mænd i skoven

### Magiske tal

Find de steder, hvor tallet 3 bliver brugt. I eventyr har tal ofte stor betydning. Især tallet 3 bliver brugt i mange sammenhænge. Når eventyrene skulle fortælles mundtlig, var det ofte nemmere at huske, når noget blev gentaget. Derfor er der ofte fx 3 prøver, 3 ønsker, 3 forhindringer.

### 3-tallet

Skriv noter



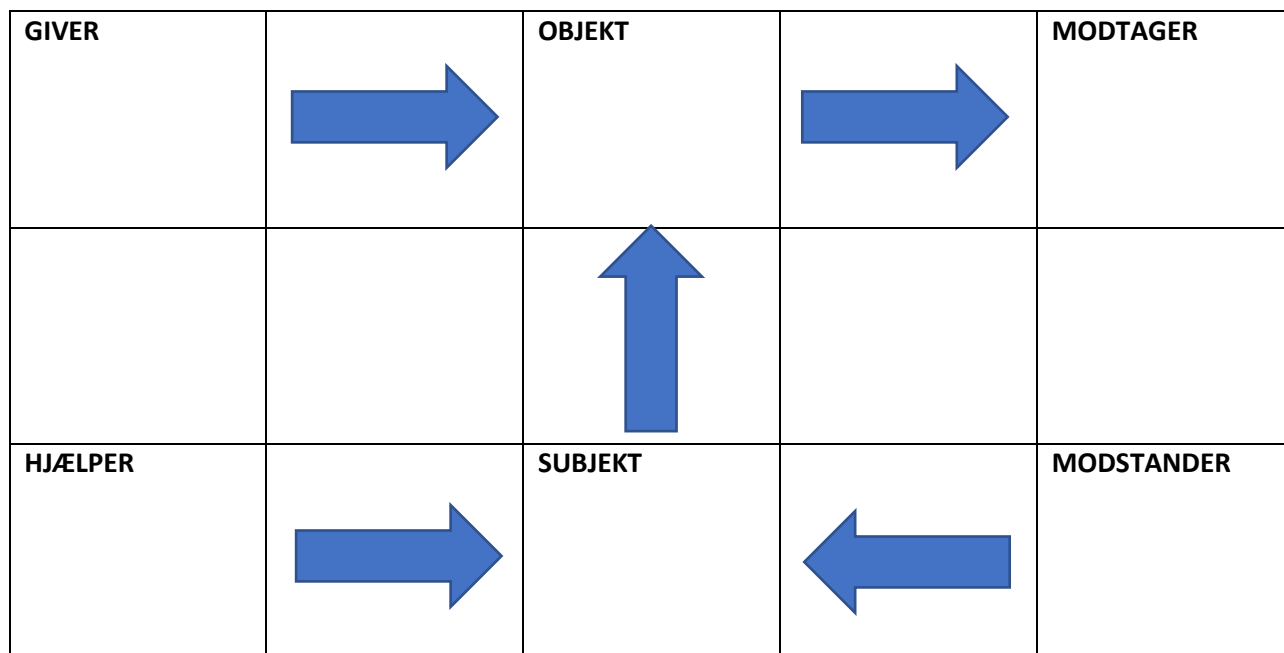
De tre små mænd i skoven

### Aktantmodellen

En aktant er udtryk for hver af de roller, der er i en fortælling. Prøv at udfylde modellen, så den passer på eventyret *De tre små mænd i skoven*.

Aktant/Rolle	Forklaring på rollen
<b>GIVER</b>	Den person, der udlover en belønning (fx kongen)
<b>OBJEKT</b>	Belønningen (fx kongen, prinsen, prinsessen, det halve kongerige, skattekister)
<b>MODTAGER</b>	Den som får belønningen (som regel hovedpersonen)
<b>HJÆLPER</b>	De personer eller ting, som hovedpersonen får hjælp af
<b>SUBJEKT</b>	Den person, som går igennem forskellige prøver
<b>MODSTANDER</b>	De personer eller ting, som hovedpersonen får modstand af

### AKTANTMODELLEN








De tre små mænd i skoven

### Aktantmodellen - lærerark

Facitliste. Sådan kunne modellen se ud.

Aktant/Rolle	Forklaring på rollen
<b>GIVER</b>	Den person, der udlover en belønning (fx kongen)
<b>OBJEKT</b>	Belønningen (fx kongen, prinsen, prinsessen, det halve kongerige, skattekister)
<b>MODTAGER</b>	Den som får belønningen (som regel hovedpersonen)
<b>HJÆLPER</b>	De personer eller ting, som hovedpersonen får hjælp af
<b>SUBJEKT</b>	Den person, som går igennem forskellige prøver
<b>MODSTANDER</b>	De personer eller ting, som hovedpersonen får modstand af

### AKTANTMODELLEN

<b>GIVER</b> En af de tre små mænd		<b>OBJEKT</b> Kongen		<b>MODTAGER</b> Pigen
				
<b>HJÆLPER</b> De 3 små mænd Kokkedrengen Sværdet		<b>SUBJEKT</b> Pigen		<b>MODSTANDER</b> Stedmoren Steddatteren

De tre små mænd i skoven

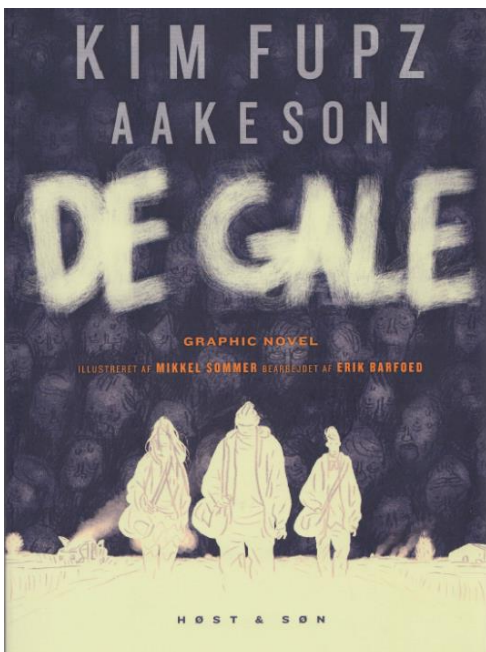
## Billedbog/Graphic novel

Forestil dig, at du skal omsætte *De tre små mænd* til en billedbog/graphic novel.

Du skal nu lave en forside og en bagsidetekst til denne bog.

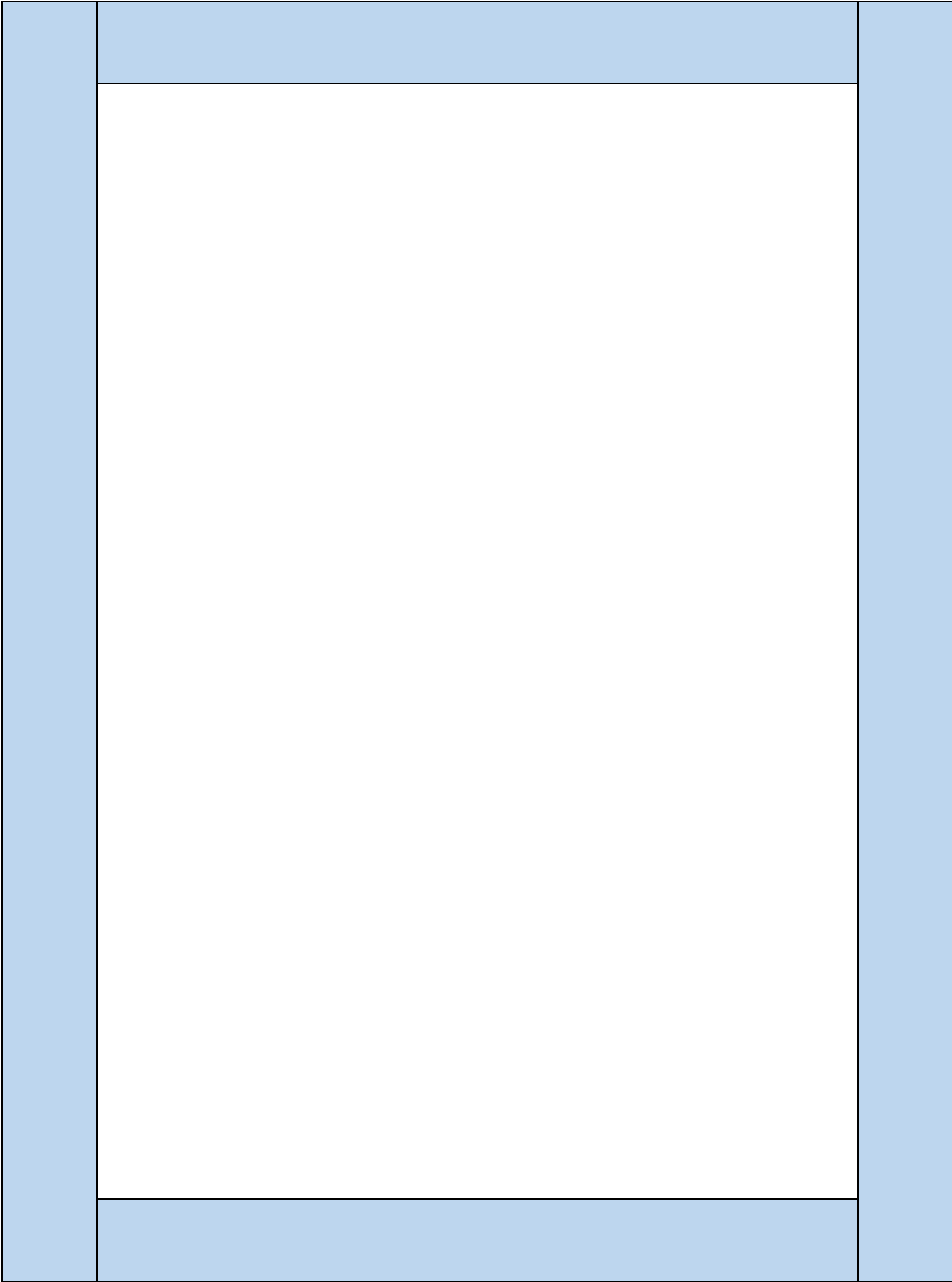
Forsiden skal give lyst til at læse "bogen", som indeholder tekst og billeder, og bagsideteksten skal fortælle om indholdet uden at afsløre for meget.

Måske kan du lade dig inspirere af siderne fra *Tavs* og *De gale*, selvom du ikke kan læse teksterne på udklippene.



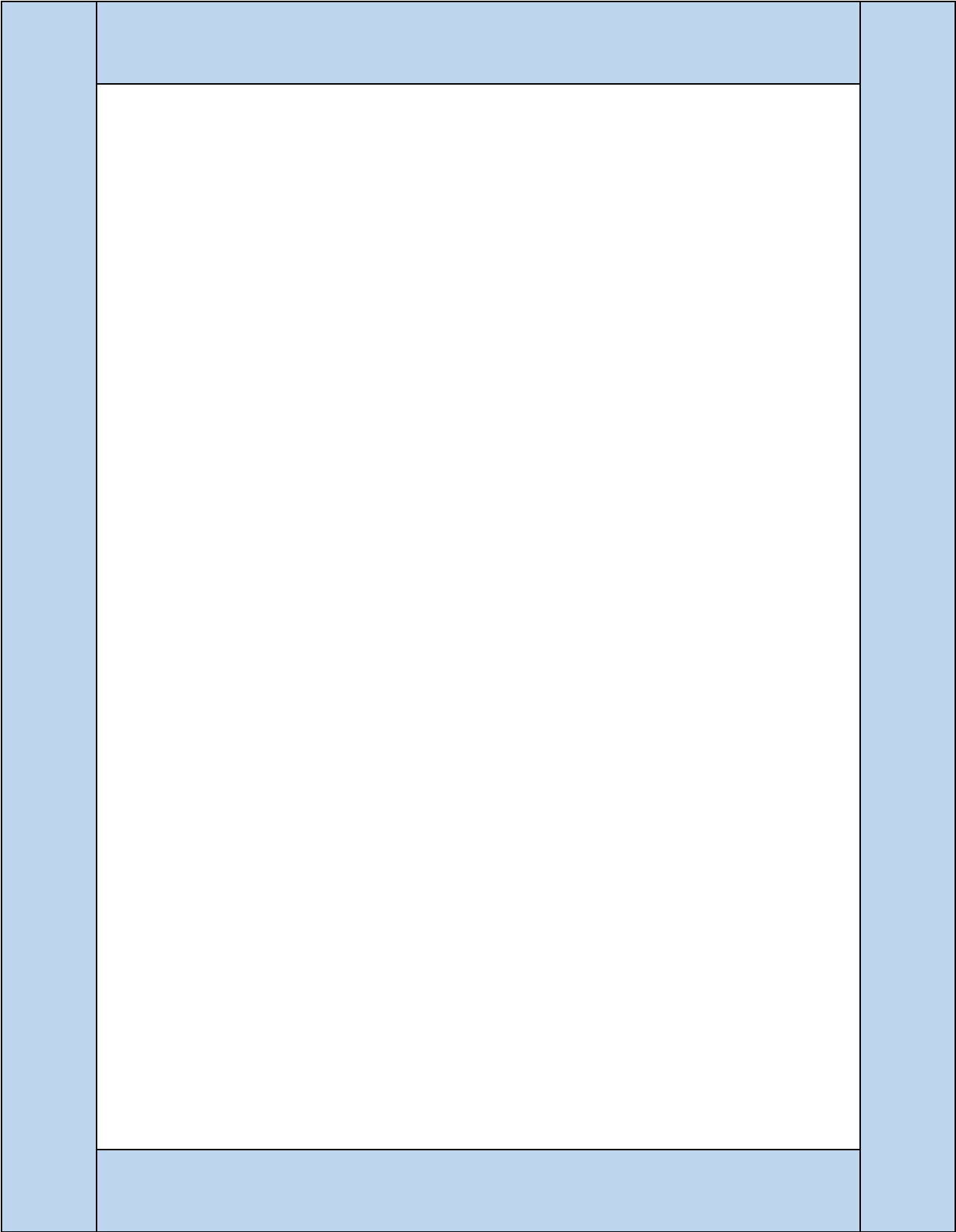
De tre små mænd i skoven

Forsideillustration



De tre små mænd i skoven

Bagsidetekst



## De tre små mænd i skoven

### Refleksion

Du har nu arbejdet med *De tre små mænd i skoven*

Målet var at få kendskab til folkeeventyr og dets virkemidler, at bruge aktantmodellen som middel til rollefordelingen i et eventyr, at blive bevidst om brug af krop og stemme og at kunne udtrykke sig kreativt.

Hvordan forandrede fortællingen om Skrubtudsen sig fra den oprindelige fortælling til slutfortællingen? Hvad ændrede sig?	
Hvilken betydning har Brødrene Grimm for eventyret?	
Hvilke virkemidler bruger <i>De tre små mænd i skoven</i> ?	
Hvordan var det at lave en forsideillustration og en bagsidetekst? Beskriv dit arbejde og dit resultat.	
Hvad gjorde indtryk på dig i <i>De tre små mænd i skoven</i> ?	